Begroting 2026

Beantwoording technische vragen

Nummer	Partij	Vraag	Antwoord
1	Doe Mee!	Er wordt gesproken over het programma Versnelling Woningbouw (blz. 2). Hoe ziet dat eruit?	De gemeente hanteert het Programma Versnelling Woningbouw om de woningbouw sneller op gang te brengen. Doel is om op de bestaande, grote en kansrijke plannen in te zetten en knelpunten (zoals vergunningen, interne procedures, capaciteit) in samenwerking met marktpartijen en overheden weg te nemen.
2	Doe Mee!	(blz.3) Is het verstandig om de stijging van de lasten op 2% gemiddeld te laten? Dit gezien de steeds maar stijgende inflatie en het feit dat eventuele tegenvallers, nieuwe wensen of aanvullende werkzaamheden niet vanzelfsprekend kunnen worden opgelost in deze begroting	Het is toegestaan de OZB (fors) te verhogen. We verhogen deze nu alleen voor indexering. Voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing mogen maximaal kostendekkende tarieven gehanteerd worden, wat we ook doen. Het is een politieke afweging om tot een verhoging van de OZB te besluiten.
3	Doe Mee!	(blz. 7)De stijgende loonkosten gaan we voor een deel doorberekenen naar de Regio Deal. Dit zijn echter geen structurele kosten. Hoe worden deze kosten opgevangen in de jaren nadat de subsidie niet meer verstrekt wordt?	De programmamanager is aangenomen omdat het niet mogelijk is om zo lang iemand in te huren, dit moeten we opnemen als structurele kosten. Dit is een risico voor de penvoerende gemeente Molenlanden. De intentie is echter dat het dienstverband na afloop van de Regio Deal wordt beëindigd.
4	Doe Mee!	Begraven: (blz 8) Vorig jaar hebben we besloten het tarief 7,5% te verhogen bovenop de inflatie. Nu wordt er gekozen voor 3% extra met als gevolg dat de 80% dekking gehaald zal worden in 2031. Om meer gevoel te krijgen bij de bedragen de volgende vragen: Wat worden de tarieven in 2026 bij het beleid zoals nu voorgesteld	De meest voorkomende tarieven worden in 2026 als volgt: Begraven van een overledene van 13 jaar of ouder - € 1.371,- Particulier graf voor 2 personen voor 20 jaar - € 4.657,- Algemeen graf voor 1 persoon voor 15 jaar - € 1.746,- Vergunning grafbedekking - € 59,-
5	Doe Mee!	Stel we verhogen de tarieven weer met 7,5 % bovenop de inflatie, net zoals vorig jaar wat voor tarieven hanteren we dan en wanneer wordt de dekkingsgraad van 80% dan gehaald.	De dekkingsgraad van 80% wordt dan in 2028 bereikt.
6	Doe Mee!	Bestaat er geen regeling voor tegemoetkoming of kwijtschelding voor de lage inkomens m.b.t het begraven?	Er is een regeling binnen de bijzondere bijstand die wordt uitgevoerd door de Avres.

7	Doe Mee!	Zo ja ,hoe ziet deze regeling eruit?	Binnen de Beleidsregels individuele bijzondere bijstand Avres 2024 is in een regeling opgenomen welke kosten via bijzondere bijstand kunnen worden vergoed: https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR729585#artikel_30
8	Doe Mee!	Als die er niet is, kunnen we dit als Molenlanden wel instellen?	Niet van toepassing
9	Doe Mee!	blz. 14 staat Voor de Voorstraat /Sluis in Groot-Ammers onderzoeken naar de mogelijkheden om de verkeersveiligheid te bevorderen. Nadat besloten is geen rondweg aan te leggen, is besloten dit op te pakken. Kortom dit moet toch al onderzocht en uitgevoerd zijn??	De mogelijkheden om de verkeersveiligheid te verbeteren zijn onderzocht en worden meegenomen in de aankomende herinrichting. De voorbereidingen hiervoor zijn inmiddels gestart. Daarnaast zijn er campagnes gericht op gedragsbeïnvloeding georganiseerd.
10	Doe Mee!	blz. 15 staat dat de mogelijke uitbreidingen van de Tuimelaar en de Bron nog niet zijn opgenomen in de begroting Waarvoor is hier geen PM post voor op genomen?	Een PM post past bij een kadernota, maar niet in een begroting. In een gemeentelijke begroting moet een bedrag worden vermeld, die de gemeenteraad vervolgens ook goedkeurt. Omdat het bedrag nog niet bekend was bij het opstellen van de begroting is ervoor gekozen om deze ontwikkeling uitsluitend tekstueel te vermelden.
11	Doe Mee!	blz. 24 staat Budget voor agrarische zaken € 115.000 incidenteel. Graag een onderbouwing van deze kosten	In de Kadernota is een bedrag van €115.000,- opgenomen om toe te werken naar een toekomstbestendige landbouwsector en een toekomstbestendig landelijk gebied. Het budget van €115.000,- in de begroting wordt ingezet voor de transitie naar een toekomstbestendige landbouwsector en een toekomstbestendig landelijk gebied. De middelen worden flexibel benut voor externe expertise ten behoeve van het gebiedsproces, projecten GBDA, uitvoering van het gebiedsplan zoals dat in januari 2026 in de gemeenteraad komt en uitvoering van het vergunningenloket. Hoewel de besteding nog niet volledig vastomlijnd is, is het uitgangspunt dat dit budget bijdraagt aan een integrale aanpak van de landbouwtransitie.
12	Doe Mee!	wat gaan de beoogde plannen betekenen voor inwoners die zelf al eea hebben geregeld bijv zonnepanelen en een warmtepomp?	Aan de vraagstelling is niet af te lezen op welke plannen wordt gedoeld en in welke paragraaf. Als we kijken naar de paragraaf over de energietransitie is daarin opgenomen dat we werken aan een decentraal en betrouwbaar energiesysteem. Dit is nodig om over te kunnen gaan op een all-electric oplossingen voor verwarmen en koken in woningen. Daarbij is een stabiele

			energievoorziening een nodig, evenals voor eigen opgewekte energie.
13	Doe Mee!	Mbt circulaire economie > wat gaat dit betekenen voor de portemonnee de inwoners en hoe verhouden we ons met de tarieven die in Gorinchem gelden?	Aan de vraagstelling is niet af te lezen waar naar gerefereerd wordt met de tarieven van Gorinchem. Het traject wat intern gelopen wordt op circulaire economie is ambtelijk, hier merkt de inwoner in haar portemonnee niks van. Ten aanzien van circulaire economie verwerken in het afvalbeleid; in 2026 wordt nieuw afvalbeleid opgesteld waar circulaire economie een plek zal moeten krijgen. In hoeverre hier kosten voor de inwoners bij zitten is momenteel onbekend.
14	Doe Mee!	Welzijn, sociaal en cultuur (blz. 25): Waarom staat er niets om het niets over het nieuw te vormen vastgoed en accommodatiebeleid? Dit moet toch plaatsvinden in 2026?	In de paragraaf bedrijfsvoering is opgenomen dat “het Vastgoed-, Tarieven- en Accommodatiebeleid verder wordt aangescherpt door de vragen die er zijn te beantwoorden. Hiervoor is externe expertise benodigd.” In 2025 verstrekken we opdracht aan een extern adviesbureau. De vraag vanuit de tennisverenigingen of zij onderdeel gaan uitmaken van het nieuw vast te stellen accommodatiebeleid wordt hierin meegenomen. In Q2 2026 is de oplevering van het rapport gepland, de bestuurlijke besluitvorming hiervan in Q3/Q4 2026.
15	Doe Mee!	Hoe verlopen de gesprekken met de betrokken zoals opgeroepen in de motie (M2024-19) aangaande het accommodatiebeleid.	Het externe adviesbureau zal, na opdrachtverstrekking medio november/december 2025, de gesprekken met betrokkenen gaan voeren.
16	Doe Mee!	Blz 35 toeristenbelasting: staan abeidsmigranten ingeschreven in BRP en tellen zij mee in de rijksbijdrage of zo nee betalen zij toeristenbelasting?	Arbeidsmigranten zijn niet altijd verplicht om zich in te schrijven in de BRP, dit is afhankelijk van de periode dat zij in Nederland verblijven. Over overnachtingen van arbeidsmigranten die niet ingeschreven staan in de BRP is toeristenbelasting verschuldigd.
17	Doe Mee!	Lokale heffingen (blz38): thuisbezorgen van reis-en persoonsdocumenten, kunt u ons de de verhouding duiden van zelf ophalen en thuis laten bezorgen?	In de eerste 9 maanden van 2025 is 43% van de reisdocumenten thuisbezorgd.
18	Doe Mee!	Blz 39, standplaatsen niet kostendekkend, wat is hier de reden van?	Dit zijn de vergunningen voor het innemen van een standplaats. De standplaatsen zijn in verband met de Europese Diensten Richtlijn van paragraaf 1.11 Algemene plaatselijke verordening naar paragraaf 3.5 Standplaatsen verhuisd. De tarieven voor vergunningen op grond van de APV hebben we allemaal gelijk

			gehouden, ongeacht in welke paragraaf deze staan. Deze waren/zijn niet kostendekkend omdat we geen afschrikkende tarieven voor het aanvragen van APV-vergunningen willen hebben. Bij standplaatsvergunningen geldt dat deze partijen een vergunning aanvragen en daarnaast ook nog marktgelden betalen. Marktgelden hoeven niet kostendekkend te zijn en zijn ook geen onderdeel van de legesverordening.
19	Doe Mee!	Leerlingenvervoer (blz 45) hierin lezen dat miv 1 aug 2025 een tariefstijging van circa 32 % als gevolg van nieuwe aanbesteding. Kunt u dit nader toelichten?	Deze tariefstijging wordt onder andere veroorzaakt door hogere kosten bij de vervoerders: · Arbeidsmarktkrapte: Een groeiend tekort aan chauffeurs maakt het lastiger om aan de vraag te voldoen. Dit drijft de lonen op en daarmee de kosten voor vervoerders. · Inflatie en brandstofprijzen: Vervoersbedrijven worden geconfronteerd met hogere kosten door inflatie en fluctuerende brandstofprijzen, die ze doorberekenen in hun tarieven. · Overeenkomst: In de voorgaande aanbesteding was er sprake van een maximering van de van toepassing zijnde NEA index, de mogelijkheid bestaat dat de werkelijke kostenstijging voor de vervoerders hoger was. Dit kan zich hebben vertaald in de hogere inschrijvingen op de inmiddels afgeronde aanbesteding.
20	Doe Mee!	Deze vraag vervalt	
21	Progressief Molenlanden	Onder 1.3 van het Raadsvoorstel staat bij de paragraaf kanttekeningen, “Buiten de in de begroting verwerkte ontwikkelingen zijn er ook een aantal eerder genomen besluiten waarvan de financiële effecten nog niet of niet volledig in deze planperiode zichtbaar zijn.” Kunt u aangeven welke ontwikkelingen dat zijn en welke aard en omvang die financiële effecten hebben?	Hier wordt met name aan het IHP gedacht.

22	Progressief Molenlanden	Op pagina 11 staat, dat er tot 2030 (4 jaar) 1460 woningen worden gebouwd met een tempo van 200 jaar per jaar. In 4 jaar tijd zijn dat 800 woningen. Hoe verhoudt zich dat tot het aantal van 1460?	De doelstellingen van het Programma Versnelling Woningbouw zijn om in de periode 2020-2030, 1.460 woningen bouwen om de voorraad op peil te brengen (conform de huidige vastgestelde Woonvisie 2020- 2024). In de periode 2022-2026: ten minste 800 woningen realiseren, wat betekent een streven naar circa 200 woningen per jaar.
23	Progressief Molenlanden	Op pagina 16 staat, dat er in 2023 173 woningen en in 2024 86 woningen zijn gebouwd. Hoe denkt u er dan per jaar nog 200 woningen te realiseren?	In het Coalitieakkoord 2022-2026 is de kwantitatieve woningbouwopgave aangescherpt: het doel is om in deze collegeperiode 800 woningen te realiseren, oftewel gemiddeld 200 woningen perjaar. De doelstelling wordt niet behaald wanneer er enkel gekeken wordt naar nieuwbouwwoningen, te weten volledig nieuwe woningen die vanaf de grond wordengebouwd. Echter als de overige woningtoevoegingen (onder anderewoningsplitsing, transformatie van bestaande panden en functiewijzigingen) meetellen dan wordt de doelstelling wel behaald.
24	Progressief Molenlanden	Pagina 20: wat zijn de effecten van de RES 2.0 op de begroting?	De Regionale Energie Strategie (RES) is onderdeel van de brede energietransitie. In de begroting zijn de middelen we vanuit het Rijk ontvangen voor de Energietransitie (CDOKE) opgenomen. Voor 2026 is er vanuit de CDOKE middelen een bedrag via de DU ontvangen van €1.299.231,-. Daarnaast ontvangen we in 2026 nog specifiek gelabelde middelen voor de RES en Warmtetransitie. Ondanks dat de uitvoeringsaanpak voor 2026 nog niet is vastgesteld door het college, laat de raming in het concept stuk nu een positief resultaat zien. Zo kunnen we conform het streven van Molenlanden blijven werken aan de energietransitie binnen de daarvoor ontvangen rijksmiddelen en dat er geen aanspraak gemaakt hoeft te worden op eigen middelen.
25	Progressief Molenlanden	Pagina 26: Kun u meer toelichting geven op hoe de agenda armoedebeleid er uit komt te zien?	De agenda armoedebeleid is een doorontwikkeling van de netwerkbijeenkomsten. In afstemming met deze partners en AVRES, Gorinchem en Vijfheerenlanden, willen we komen tot een agenda waarin we gezamenlijk concrete afspraken maken. Op dit moment zijn we nog bezig met het versterken van het

			netwerk rondom armoede. Deze netwerkbijeenkomsten vormen een belangrijke basis voor de toekomstige agenda. Deze samenwerking moet richting geven aan preventieve inzet op het gebied van armoede, met oog voor de samenhang met mentale gezondheid en eenzaamheid. De focus ligt op het creëren van een gedeeld doel en gezamenlijke aanpak, zodat we als regio sterker staan in het voorkomen en verminderen van armoede. Dit sluit aan bij de bredere beweging richting meer mentale veerkracht en sociale verbondenheid in onze kernen. Een belangrijk onderdeel van deze preventieve aanpak is het betrekken van jongeren. In maart 2026 organiseren we een brede hackathon waarin jongeren, professionals en ervaringsdeskundigen samenkomen om innovatieve oplossingen te bedenken rondom armoede en mentale gezondheid. We hopen eind 2026 een concreet resultaat te hebben dat aansluit bij de behoeften van jongeren en bijdraagt aan duurzame preventie.
26	Progressief Molenlanden	Pagina 35 overige baten en lasten. In 2027 e.v. is sprake van een explosieve stijging. U geeft aan, dat een oorzaak hiervan de stijging van de CAO-lonen is. Verklaart dat alleen deze stijging?	In de begroting worden de inkomsten geraamd op basis van 'lopende prijzen'. Dit betekent dat er, met name bij de algemene uitkering, rekening gehouden is met loon- en prijsstijgingen. Om een juiste begroting op te stellen is het nodig om ook de kosten te indexeren. Praktisch gezien doen we dit door alle kosten zonder indexering in de begroting op te nemen. Vervolgens nemen we een stelpost op voor loon- en prijsstijgingen. Deze stelpost wordt verantwoord onder overige baten en lasten. Voor deze stijgingen gaan we uit van de percentages die het ministerie van BZK presenteert in de mei-circulaire.
27	Christen Unie	Pagina 8: Exploitatiesaldo Kinderdijk is een ton tot anderhalf lager. Hoe komt dit dat dit te positief is berekend tijdens de Kadernota? Graag een specificatie van deze berekening.	In het voorjaar, toen de Kadernota werd opgesteld was er onvoldoende tijd en informatie beschikbaar om de lopende afspraken te vertalen naar netto-effecten op onze meerjarenraming. Dit hebben we pas in augustus kunnen doen. We hebben ons vooral gericht op de huidige meerjarenraming en alle hierover gemaakte afspraken. Hier zitten eventuele nieuwe investeringen niet in, wel de lasten die voor nu bekend zijn op

			basis van de huidige situatie met een doorvertaling naar de komende jaren. In deze sheet is een extra tabblad toegevoegd waarbij de verschuivingen te zien zijn die als grondslag hebben gediend voor de mutaties. Dit is het laagste detailniveau dat we kunnen tonen. We vertrouwen erop dat dit voor u voldoende beeld geeft.
28	Christen Unie	Pagina 11: We missen hier de beleidstekst voor centrale locatie(s) Arbeidsmigranten. Waarom? Worden die locaties niet meer gezocht?	Het beleid is geactualiseerd en vastgesteld in november 2022. Volgens dit beleid worden gesprekken gevoerd en initiatiefnemers geïnformeerd. Hiermee geven we uitvoering aan het beleid en is er geen noodzaak meer om dit op te nemen in de begroting.
29	Christen Unie	Pagina 11: wat wordt verstaan onder het versnellen van vergunningsprocedures?	Er wordt een 'nieuwe werkwijze' binnen de gemeente voorbereid, deze interne optimalisatie leidt tot een; - Snellere beoordeling van wenselijkheid van projecten vóór het uitwerken van haalbaarheid. - Voorrang voor grotere projecten (meer dan 10 woningen) via een "spitsstrook"-aanpak. - Meer structuur en duidelijkheid in het proces voor initiatiefnemers.
30	Christen Unie	Pag. 12 en 13: waarom ontbreken daar de jaarlijkse uitwerking van afspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties? Waarom ontbreekt de uitvoering van de Beleidsnotitie huisvesting (groepen) Arbeidsmigranten Molenlanden?	De meerjarige prestatieafspraken zijn vorig jaar vastgesteld en lopen van 2025-2027. Jaarlijks maken we met onze partners een uitwerking, waarin we de afspraken voor dat jaar concretiseren. De concrete afspraken worden opgenomen in een monitor. Om deze reden wordt het niet meer expliciet in de begroting opgenomen. Het beleid is geactualiseerd en vastgesteld in november 2022. Conform dit beleid worden gesprekken gevoerd en initiatiefnemers geïnformeerd. Hiermee geven we uitvoering aan het beleid en is er geen noodzaak meer om dit op te nemen in de begroting.

31	Christen Unie	Pagina 14: We missen het voornemen om het concept Automaatje van de ANWB in te voeren. Het rapport is in dit voorjaar wellicht opgeleverd? Is eind van dit jaar haalbaar?	Binnenkort verschijnt er een raadsinformatiebrief over alternatieve vervoersvormen, zoals ANWB AutoMaatje. Afgelopen zomer heeft Stichting Welzijn Molenlanden een rapport opgesteld over de vervoersbehoeften van minder mobiele inwoners. Hoewel dit rapport waardevolle inzichten biedt, geeft het geen volledig antwoord op de vraag óf, en zo ja welke, aanvullende vervoersinitiatieven — zoals vrijwillige vervoersdiensten — daadwerkelijk nodig zijn. Tegelijkertijd is de gemeente gestart met de implementatie van de buurtapp Hoplr. Via deze app kunnen inwoners elkaar hulp aanbieden en vragen, waaronder ook vervoer door buren/vrijwilligers. Al in de opstartfase zien we veelbelovende vormen van burenhulp ontstaan. Om deze reden kiezen we er op dit moment voor om Hoplr verder te laten groeien en, in samenwerking met o.a. Stichting Welzijn Molenlanden, te monitoren of deze app voldoende voorziet in de hulpvragen rondom vrijwillig vervoer. Op basis van deze evaluatie kunnen we later besluiten of aanvullende initiatieven zoals ANWB AutoMaatje alsnog wenselijk zijn.
32	Christen Unie	Pagina 15: Bij de actuele beleidsnotities staat nog de Nota Grondbeleid uit 2020, maar dat moet 2025 zijn (sinds september 25).	Ja, dat klopt. Bij het opstellen van de begroting was de nieuwe Nota grondbeleid nog niet vastgesteld.
33	Christen Unie	Wij missen hier tevens de aangenomen motie om een gelijk speelveld te creëren voor tennisverenigingen. Het actuele beleidskader voor vastgoed en accommodatiebeleid 2021 wordt weliswaar in het lijstje vermeld, maar nergens staat dat dit beleid wordt herijkt, of is dat nog in 2025 wellicht?	Op dit moment zijn we bezig met het opstellen van de opdracht rondom een evaluatie van het accommodatiebeleid. Naar verwachting zal eind dit jaar een besluit worden genomen m.b.t. dit onderzoeksvraagstuk. De evaluatie (herijking) van het accommodatiebeleid zal vervolgens in 2026 starten. Ook de vraag vanuit de tennisverenigingen of zij onderdeel gaan uitmaken van het nieuw vast te stellen accommodatiebeleid wordt hierin meegenomen.
34	Christen Unie	Pagina 17: hoeveel agrarische ondernemers hebben al gebruik gemaakt van het vergunningloket?	Niet alle boeren hebben beeld bij hun vergunde situatie. In de afgelopen periode zijn er concreet 20 ondernemers geweest die zich hebben gemeld en geholpen zijn.
35	Christen Unie	Pagina 21: We missen bij het onderdeel afval het oppakken van de motie	Deze motie wordt ambtelijk uitgewerkt. In het onderdeel ‘we gaan leringen trekken uit de evaluatie van Diftar in 2025 in

		(M2025-12) om te onderzoeken op welke wijze en tegen welke kosten het aantal inleverpunten voor luiers en incontinentiemateriaal vóór 1 januari 2027 vergroot kan worden (uitgangspunt minimaal één inleverpunt per kern/stad) en de raad daarover uiterlijk in het eerste kwartaal 2026 te informeren over de resultaten van het onderzoek. Aangezien er in de huidige tekst in de begroting ook op detailnivo activiteiten staan nemen wij aan dat de uitvoering van deze motie niet valt in het optimaliseren van Diftar. Dat lijkt ons veel te algemeen gesteld namelijk. Of is het college voornemens om dit niet op te pakken in 2026?	samenhang met de ervaringen van andere Waardlanden gemeenten en voortborduren op gemeentelijke aanbevelingen G.1)' is dit geborgd.
36	Christen Unie	Pagina 23 Bij de BBV indicatoren staat nog een onjuist getal bij de hoeveelheid restafval per inwoner in ML; namelijk uit 2021. Dat hebben we met de evaluatie van Diftar toch dit jaar onderzocht?	Voor deze indicatoren wordt jaarlijks gekeken naar de vastgestelde cijfers van CBS. Aangezien er ooit voor gekozen is dit als databron te gebruiken, blijven we deze aanhouden. Anders wordt de ingezette lijn van data in kaart brengen totaal onderbroken. Ambtelijk is onbekend waarom de cijfers van de CBS zo erg verschillen met de data die we van Waardlanden aangereikt krijgen.
37	Christen Unie	Pagina 33: Kloppen de cijfers bij verwijzingen buro Halt wel? Deze lagen vorig jaar op resp 0,48 in ML en 0,5 in NL. Nu staat er 8 in ML en 9 in NL…	De bron van de cijfers is www.waarstaatjegemeente.nl. Deze komen overeen met de cijfers in onze Begroting 2026. Ter vergelijking: in 2023 was dit 6 in MLL en 9 in NL. Bij vergissing zijn vorig jaar niet de juiste cijfers opgenomen.
38	Christen Unie	Bij het streefgetal 2026 mbt de tevredenheid over de dienstverlening is de waarde verlaagd van 8 naar 7,5. Waarom is dat gebeurd en ligt daar een raadsbesluit aan ten grondslag?	Dit is volgens het document Actualisatie Dienstverlening wat vorig jaar mei met u is besproken. In dit document is opgenomen dat we streven naar een minimale score op beleving van onze dienstverlening van een 7,5. Zoals toen in de beantwoording van de technische vraag over actualisatie dienstverlening is aangegeven, is het ambitieniveau niet bijgesteld, maar zetten we in op het verhogen van de haalbaarheid van een realistische streefwaarde. Deze gedachtegoed streven we nog steeds na, vandaar dat het cijfer 7,5 ongewijzigd is gebleven. Door beperkte capaciteit hebben we binnen het dossier geprioriteerd en ingezet op andere ontwikkellijnen zoals monitoring en vindbaarheid van informatie.

39	Christen Unie	Pagina 36: In de tabel is de post **Informatiebeheer** gezakt tov de begroting 2025 van toen ingeschat 687k naar nu ingeschat155k. wat veroorzaakt dit?	Tijdens het samenstellen van de begroting 2025 waren nog niet alle rapporten in Unit4 goed ingericht. Er zijn bij het opstellen van de begroting 2025 bedragen van Automatisering ICT ten onrechte gekoppeld aan Informatiebeheer. Dit betrof een verschuiving welke nu hersteld is en juist is weergegeven.
40	Christen Unie	Pagina 57: In de tabel bij het onderdeel 'Gebouwen' missen we diverse posten t.o.v. de tabel in de begroting 2025. Bijvoorbeeld 17 woningen die zijn aangekocht tbv project hoogspanningslijnen en stadhuis Nieuwpoort (er staat wel 1 Gemeentekantoor in de tabel van 2026 overigens maar dat zal wel in Bleskensgraaf zijn). Wellicht is er een aantal posten ten onrechte weggevallen?	Het stadhuis in Nieuwpoort is per abuis weggevallen in de tabel en zal in het vervolg weer opgenomen worden in de tabel. De woningen die zijn aangekocht onder hoogspanningslijnen zijn inmiddels gesloopt of herbestemd en verkocht.
41	Christen Unie	Pagina 80: Als we Programma 2 bezien dan is daar de toename tussen 2025 en 2026 bijna 30% (1.7 mln), maar uit de toelichting die onder de tabel op pagina 80 staat blijkt dat niet en ook onder aan de tabel op pagina 25 worden posten genoemd die bij lange na dat verschil niet toelichten. Graag verduidelijking wat de grootste posten zijn die de 1,7 mln toename helder maken.	Van het Rijk krijgen we geld voor het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid en Klimaat. In 2025 is dit € 1,3 miljoen. Vanaf 2026 krijgen we dit niet meer als een specifieke uitkering maar is het toegevoegd aan de algemene uitkering. Deze inkomst is daarom niet meer verantwoord onder programma 2, maar staat bij de algemene dekkingsmiddelen. Omdat de kosten nog wel onderdeel van programma 2 zijn betekent dit een forse toename van het saldo van dit programma. Daarnaast zijn er extra uitgaven door een hogere bijdrage aan de Omgevingsdienst en een budget voor agrarische zaken.
42	Christen Unie	Pagina 84: Bij T03 Beheer overige gebouwen en gronden: vorig jaar was de inschatting meerjarig net geen 9 ton maar nu meerjarig 1,6 mln dat is bijna een verdubbeling. Hoe komt dat?	De doorrekening van het MeerjarenOnderhoudsPlan is gewijzigd van 10 naar 20 jaar, dit heeft als gevolg dat er een extra dotatie nodig is aan de voorziening onderhoud gebouwen.
43	Christen Unie	Pagina 84: Bij T04 Overhead stijgt van meerjarig rond de 16,8 mln naar meerjarig rond de 19,5 mln. Dat is een stijging van ruim 16% terwijl de totale lasten met 4,5% stijgen. De verklaring lezen we niet echt terug want de incidentele lasten zijn maar minder dan een half miljoen totaal. Graag verduidelijking waarom deze verhouding tussen stijging overhead t.o.v. totale lasten zo enorm hoog is.	Op pagina 80 en 84 is onder andere de ontwikkeling van T04 Overhead te zien. Daarin zien we dat de verhouding overhead tov totale lasten is gestegen van 14% naar 15%. De overhead zelf is ten opzichte van 2025 (na begrotingswijzigingen) met 1,5% gestegen. De genoemde 16,8 mln in de vraag kunnen we niet herleiden.

44	Christen Unie	Vervolgvraag (zie ook pag 97): daar staat bij de incidentele lasten voor 2026 100k aan extra implementatiekosten voor BIO/NIS2 genoemd maar dat stond er voor 2026 vorig jaar ook al in de begroting. Is er niet goed gecalculeerd of staat dit er ten onrechte in omdat het al in vorig jaar was meegenomen?	Dit is niet extra opgenomen, maar wordt opnieuw genoemd als incidentele last voor 2026.
45	Christen Unie	Pagina 86: Bij T7.4 Milieubeheer staan geen baten geraamd maar vorig jaar was dat nog zo'n 2,2mln en nu blijkt er voor 2026 0,00 te zijn geraamd en vanaf het jaar erna meerjarig zo'n 7 ton. Graag uitleg.	Zie ook het antwoord van vraag 41. Er is een overheveling van de Rijksbijdrage voor Duurzaamheid en Klimaat van taakveld 7.4 naar het taakveld 0,7 (algemene uitkering). Deze bijdrage is alleen voor 2026 toegekend. Een deel hiervan mogen we structureel inboeken omdat het er vanuit mogen gaat deze regeling gecontinueerd blijft. Het gaat om 7 ton die we budgettair neutraal als uitgave en inkomst hebben opgenomen in de begroting vanaf 2027. Vorig jaar was de inkomst op dit taakveld nog hoger omdat de uitkoopregeling van woningen onder hoogspanningsmasten ook onder dit taakveld valt.
46	Christen Unie	Pag 90 bij de toelichting structurele reservemutaties op het onderdeel in Programma 2 Economie, Energie en buiten staat een verdubbeling van de structurele mutaties uit de vorige begroting. En dan met name op et onderdeel Kapitaallasten Diverse panden (is een extra post t.o.v. vorige begroting). Graag toelichting waarom deze er nu wel staat en vorig jaar niet.	Met het bedrag van € 106.404 gaan twee dingen mis. Ten eerste gaat het niet om een bedrag voor de kapitaallasten van een pand, maar voor het park in Giessenburg. Daarnaast ontbrak dit ten onrechte in de tabel van 2025.
47	Christen Unie	Pagina 91: in de tabel met verloop van reserves en voorzieningen staat bij de post Duurzaamheidsprojecten een verloop van 2 mln naar ongeveer een half mln maar bij de incidentele reservemutaties en structurele reservemutaties, in ieder geval minder dan een miljoen. Wel zien we de duurzaamheidsreserve investeringen maar die verloopt gering. Graag een verklaring van dit verloop van de bestemmingsreserve duurzaamheids-projecten.	De verrekening met de duurzaamheidsvoorziening ontbreekt in de tabel op pagina 88. Het gaat om € 1,3 miljoen in 2026 en € 250 K in 2027. De telling van de tabel op pagina 88 is juist, maar in de specificatie ontbreekt deze regel.
48	Christen Unie	Daarnaast nog een vraag waarom de reserve voor dekking kosten klankbordgroepen/dorpsraden vermindert van 199k naar 178k	Deze reserve is verlaagd in 2024 en in de jaarrekening 2024 verwerkt. In 2024 is er een uitgave van € 20.440 ten laste van deze reserve gebracht.

49	Christen Unie	Verder missen we een aantal bestemmingsreserves: Omgevingswet, Toekomstvisie begraven en Sociaal begeleidingsplan. Deze reserves waren vorig jaar meerjarig (t/m 2028) opgenomen maar nu helemaal niet meer, terwijl we ook nergens die vrijval konden teruglezen. Graag toelichting hoe dit zit.	Deze reserves zijn afgesloten in de jaarrekening 2024. Het saldo is in de algemene reserve gestort. Omdat de begroting 2025 eerder opgesteld is dan de jaarrekening 2024 stond dit vorig jaar nog niet in de begroting.
50	Christen Unie	Pagina 92: Tabel met Voorzieningen: De post Onderhoud Gebouwen is zeer, zeer fors gestegen. Dachten we vorig jaar nog om in 2026-2028 zo tussen de 2,5-3 mln te besteden, nu is die raming voor dezelfde periode van 7,6-10 mln. Dat is een stijging van 300%! Graag toelichting want een 3-jaarlijkse herijking van het MJOP heeft altijd gevolgen maar als de post 3x zo hoog wordt, dan kan je twijfelen aan de ramingen van vorige jaren en dan rijst de vraag waarom deze raming wel goed zou moeten zijn. Graag een toelichting hierop.	Per abuis zijn alleen de toevoegingen aan deze voorziening in de tabel opgenomen en niet de uitgaven die gedaan worden. Daarom loopt de voorziening zo hard op. De uitgaven zijn in de periode tot 2029 € 6,1 miljoen. De stand van de voorziening is aan het eind van 2029 € 5,5 miljoen.
51	Christen Unie	De post Afvalstoffen van 460k meerjarig is een nieuwe voorziening. Help ons even met de toelichting wanneer dat is besloten en waarom.	In de jaarrekening 2024 is € 460k in deze voorziening gestort. In 2024 is er meer aan afvalstoffenheffing ontvangen dan dat er aan afval is uitgegeven. Het BBV schrijft voor dat teveel ontvangen middelen voor afval altijd voor afval beschikbaar moeten blijven. En dat hiervoor een BBV-verplichte voorziening gevormd moet worden. Er is dus niet afzonderlijk voor deze voorziening een besluit genomen. Dit is gedaan met het vaststellen van de jaarrekening 2024. Als er in de toekomst meer aan afval wordt uitgegeven dan is ontvangen wordt dit weer uit deze voorziening gehaald. Ditzelfde is in het BBV bepaald voor riolering.
52	Christen Unie	Investeringen: hoe komt het dat vorig jaar er tot 2028 nog geen project bekend was voor de Hoogaarslaan en Schoenerstraat in NwLL en nu ineens in 2026 voor 3,7 mln wel?	In 2022 is er een investering van ruim € 2.7 mln (1.758.210 wegen en 978.500 riolering opgenomen in de begroting. Dit project was toen al bekend. In de jaren daarna is de voorbereiding gestart en is onder andere de scope fors uitgebreid om het regenwaterriool op oppervlaktewater te kunnen lozen. Nu alle voorbereidingen nagenoeg zijn afgerond en alles bekend is wordt er extra budget aangevraagd om de scope uitbreiding, planaanpassingen, grote prijsstijgingen etc te kunnen bekostigen. Nieuwbouw, energietransitie, participatie en

			de drukte op de markt zorgen voor deze lange voorbereidingstijd.
53	Christen Unie	Waarom ontbreken de geplande investeringen riolering en wegen voor Giessenburg Midden en Wetering? Deze waren eerder in 2028 geraamd maar zien we ook niet meer terug, ook niet in 2029. Waarom worden deze werken met minimaal 2 jaar uitgesteld (ook in de overige investeringen staat GSB alleen met een bruggetje)?	Het betreft een 5-jarige projectplanning die elk jaar tegen het licht gehouden wordt. Op dat moment kunnen er meerdere redenen zijn om een project op te schuiven in de tijd: -Andere projecten hebben een hogere urgentie door snellere verslechtering van de kwaliteit. Deze projecten dringen dus a.h.w. voor en komen eerder in de planning. -Er is een koppeling met andere projecten zoals ruimtelijke ontwikkelingen (nieuwbouw). Op het moment dat deze schuiven in de tijd, schuiven de investeringsprojecten mee. -Het aantal projecten/investeringen verdelen we over de jaren om continuïteit in bezetting te krijgen. In de regel zijn het vooral projecten in de planjaren 3-5 die opgeschoven worden. Projecten die uitgesteld worden toetsen we op risico's die door vertraging op kunnen treden zoals veiligheid of kapitaalvernietiging.
54	Audit commissie	Op pag. 64 staat het aantal fte. Hoe komt de stijging van 306,8 naar 315,5 (CDA) en hoe sluit dit aan bij het extra gevraagde personeel in de Kadernota?	Het gevraagde personeel in de Kadernota is verwerkt in de begroting 2026. In voorgaande jaren is formatieruimte per abuis niet opgenomen in de begroting, bijvoorbeeld als nieuw personeel minder uren werkt dan vertrokken personeel, dit is nu hersteld in de personeelsbegroting 2026 en verder.
55	Audit commissie	Pagina 38: waarom is de kostendekking van rijbewijzen en reisdocumenten niet kostendekkend? De leges zijn toch door het Rijk bepaald (SGP)	De leges van rijbewijzen en reisdocumenten zijn niet kostendekkend omdat het rijk een maximumtarief bepaald. Onze kosten voor het uitgeven van rijbewijzen zijn echter hoger dan deze leges. Daarnaast is er gekozen om sinds de sluiting van de servicepunten de bezorging gratis te doen, dit zijn daardoor ook kosten die niet verhaald kunnen worden.
56	Audit commissie	Pagina 35: komt de kolom 2024 in de tabel overeen met de jaarrekening 2024 (CU)	In de begroting 2026 wordt het saldo van de algemene dekkingsmiddelen van 2024 getoond van € 90.746 (x 1000). In de jaarrekening 2024 staat € 89.691. Het verschil zit in de verrekening met de reserves in 2024. Deze zijn per saldo € 1.055 en ontbreekt in de tabel in de begroting.

57	Audit commissie	Stelpost in tekst algemene uitkering bij de uitgangspunten sluit niet aan met kadernota (CU)	Als technisch uitgangspunt voor de Begroting 2026 staat in de Kadernota 2026 'Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds nemen we meerjarig op, op basis van lopende prijzen en voor inflatie vanaf 2026 (als stelpost)…' U merkt terecht op dat dit niet juist is geformuleerd. In de Kadernota zijn de budgetten nog niet bijgesteld en wordt uitgegaan van een stelpost voor loon- en prijsstijgingen. De ramingen voor de begroting worden gebaseerd op het (verwachte) prijspeil 2026. Daarom komt de stelpost loon- en prijsstijgingen voor jaarschijf 2026 bij het opstellen van de begroting te vervallen. Dit ziet u ook terug in het overzicht 'Van Kadernota naar Begroting'. Voor de jaren 2027 e.v. is wel een stelpost opgenomen.
58	Audit commissie	CU: de tabellen van de incidentele baten en lasten beginnen soms met lasten (daarna baten) en soms baten (daarna lasten). Dit is niet consequent	Dit wordt de volgende keer aangepast.
59	Audit commissie	CU: in de tekst van het EMU saldo wordt het bedrag van € 12.385.000 genoemd. Is dit wel juist?	Dit is inderdaad niet goed. Hier had € 17.516.000 moeten staan.